

สถานการณ์หมอกควันในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง วันที่ 19 มิถุนายน 2555

จากข้อมูลแสดงตำแหน่งและจำนวนจุดที่เกิดไฟไหม้ (Hotspot) ซึ่งแปลผลจากภาพถ่ายดาวเทียม NOAA-18 เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2555 พบจุดที่เกิดไฟไหม้บนเกาะสุมาตรา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย เพิ่มขึ้นเป็นจำนวน 310 จุด (รูปที่ 1) และหมอกควันจากที่เกิดขึ้น ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดพาไปยังทิศตะวันออก ทำให้เกิดมวลหมอกควันในระดับปานกลางปกคลุมพื้นที่จังหวัดภาคใต้ตอนล่าง ได้แก่ จังหวัดสตูล ยะลา สงขลา และนราธิวาส (รูปที่ 2)

จากข้อมูลผลการตรวจวัดคุณภาพอากาศอัตโนมัติ กรมควบคุมมลพิษ เมื่อวันที่ 19 มิถุนายน 2555 พบปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM₁₀) เฉลี่ย 24 ชั่วโมง มีค่าระหว่าง 61.9 -90.6 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งยังอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน (ไม่เกิน 120 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) และมีคุณภาพอากาศโดยรวม (Air Quality Index) อยู่ในระดับปานกลาง (ตารางที่ 1) ที่ยังไม่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัย (ซึ่งยังไม่เกิน 100) แต่เพื่อเป็นการป้องกัน จึงควรปฏิบัติตน ดังนี้

- 1) ใช้ผ้าชุบน้ำพอมหาๆ ปิดจมูกและปาก ในกรณีที่อยู่ในบริเวณที่มีหมอกควัน
- 2) ปิดหน้าต่าง ประตู เพื่อป้องกันไม่ให้ฝุ่นควันเข้าบ้าน
- 3) ไม่อยู่ในบริเวณที่มีหมอกควันปกคลุม โดยเฉพาะกลุ่มเสี่ยง ได้แก่ เด็ก คนชรา ผู้ป่วยโรคภูมิแพ้ หอบหืด
- 4) ผู้เป็นโรคหอบหืด โรคหัวใจ โรคปอด เด็ก และคนชรา ควรพักผ่อนอยู่ในบ้าน โดยผู้ป่วยด้วยโรคดังกล่าวควรเตรียมยาและอุปกรณ์ที่จำเป็นให้พร้อม
- 5) เมื่อมีอาการผิดปกติหลังจากสูดดมหมอกควัน ควรรีบไปพบแพทย์ทันที
- 6) งดเว้นการสูบบุหรี่และควรดื่มน้ำบ่อยๆ ในช่วงที่มีฝุ่นควันรบกวน
- 7) หลีกเลี่ยงการออกกำลังกายและการทำงานหนักที่ต้องออกแรงมากในบริเวณที่มีฝุ่นควันรบกวน
- 8) ติดตามรับฟังข่าวสารและข้อมูลจากทางราชการอย่างใกล้ชิด เพื่อให้เกิดความเข้าใจ และมีการปฏิบัติตัวได้อย่างถูกต้อง
- 9) งดการรองรับน้ำฝนไว้ใช้อุปโภคบริโภคชั่วคราว แต่ถ้าหากจำเป็นต้องรองน้ำควรปล่อยให้ฝนตกลงมาอย่างน้อย 1 ชั่วโมงก่อนรองน้ำไว้ใช้

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมงของ PM₁₀ และ AQI ในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง
วันที่ 19 มิถุนายน 2555 เวลา 09.00 น.

สถานี		PM ₁₀ *	AQI**
จังหวัดสงขลา	เทศบาลนครหาดใหญ่ อ.หาดใหญ่	61.9	64
จังหวัดนราธิวาส	ศาลากลาง อ.เมือง	90.6	76
จังหวัดยะลา	สนามโรงพิธีช้างเผือก อ.เมือง	71.0	69

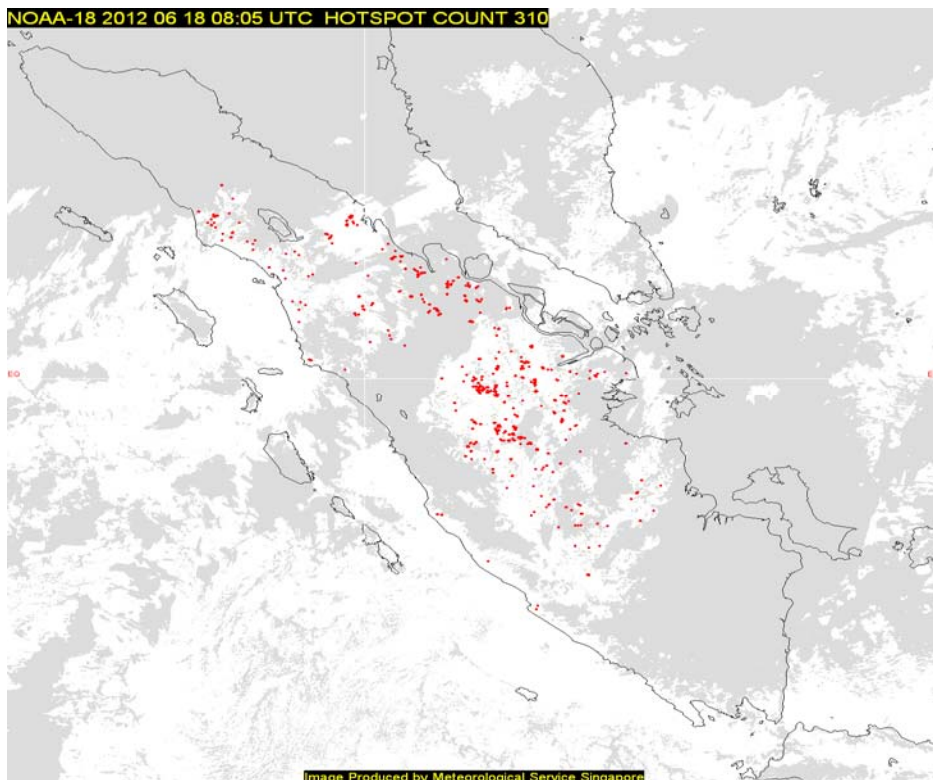
หมายเหตุ: ค่ามาตรฐาน PM₁₀ เฉลี่ย 24 ชั่วโมง เท่ากับ 120 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร

* : หน่วยเป็นไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)

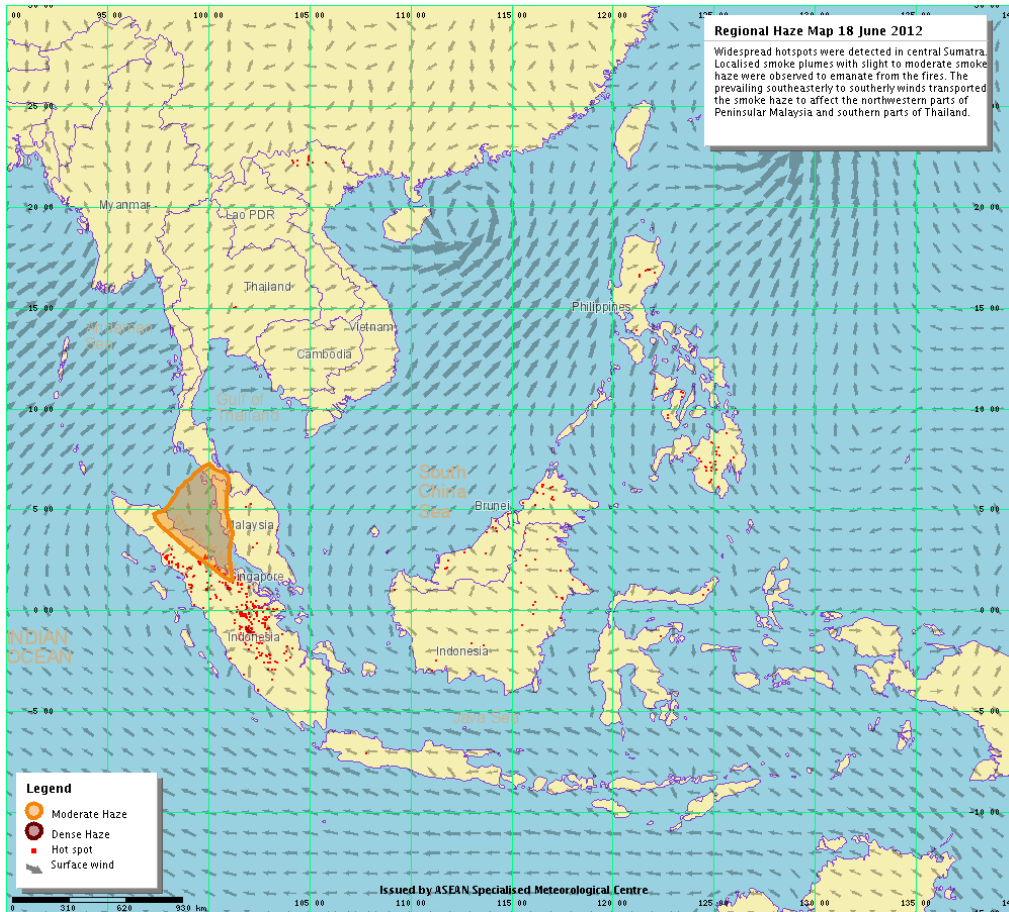
** : ดัชนีคุณภาพอากาศ (Air Quality Index, AQI)

ค่า AQI	คุณภาพอากาศ
0-50	ดี
51-100	ปานกลาง
101-200	มีผลกระทบต่อสุขภาพ
201-300	มีผลกระทบต่อสุขภาพมาก
>300	อันตราย

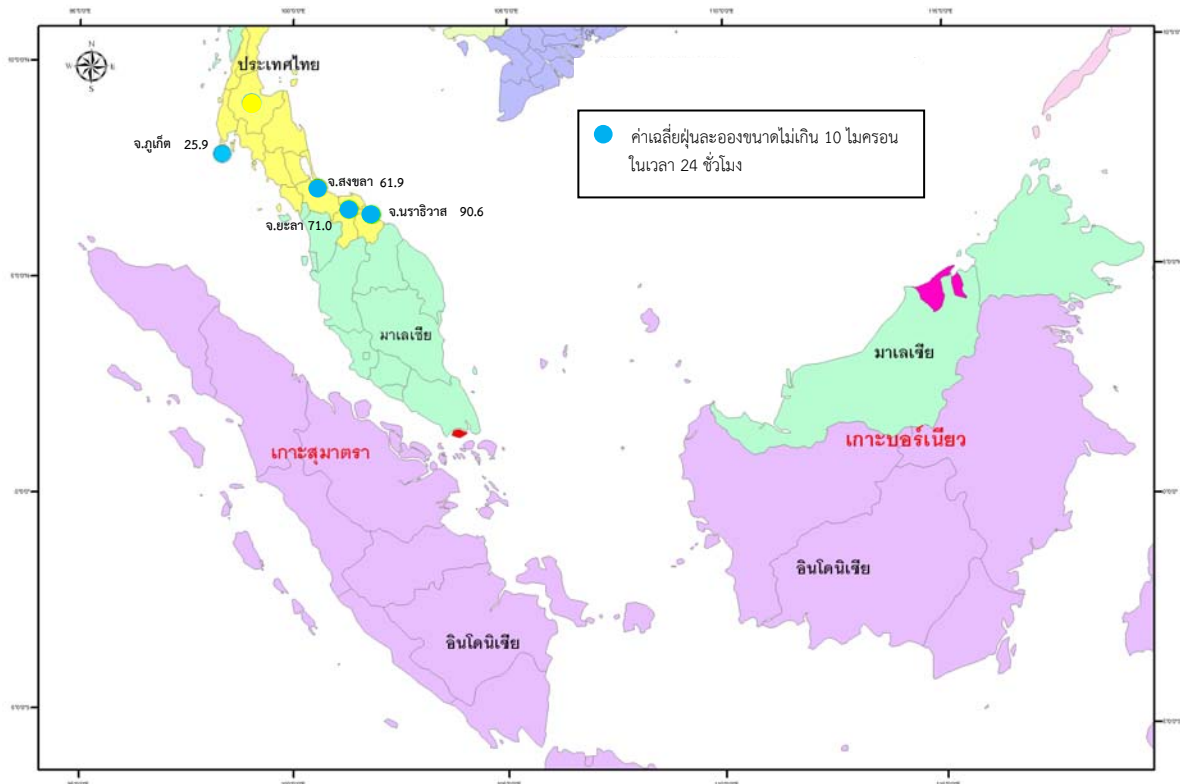
ที่มา : กรมควบคุมมลพิษ

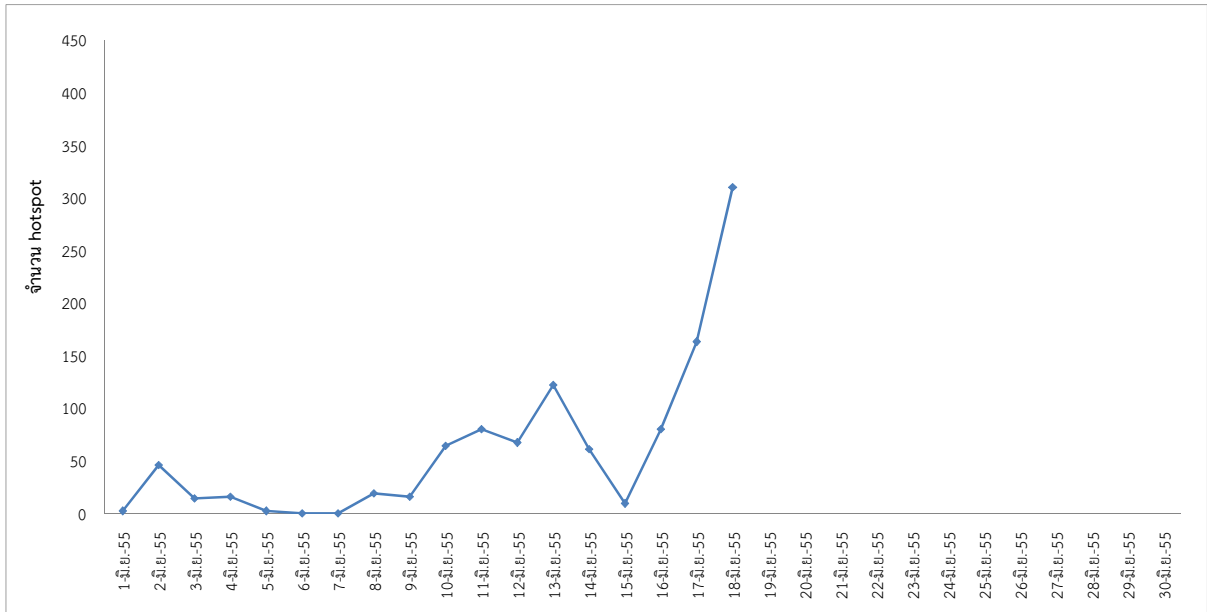
รูปที่ 1 แสดงตำแหน่งและจำนวน Hotspot ซึ่งแปลผลจากภาพถ่ายดาวเทียม NOAA-18
เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2555

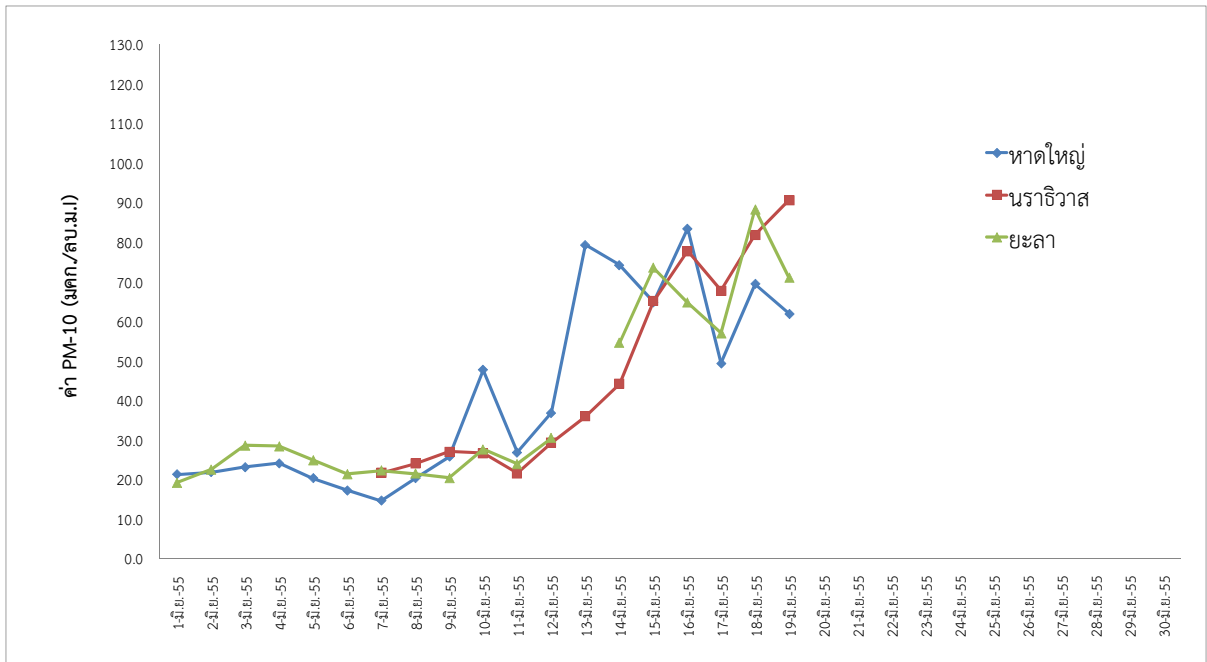
รูปที่ 2 แสดงตำแหน่ง Hotspot ทิศทางลม และการปกคลุมของหมอกควัน ซึ่งแปลผลจากภาพถ่ายดาวเทียม NOAA-18 เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2555

รูปที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 10 ไมครอน ในเวลา 24 ชั่วโมง วันที่ 19 มิ.ย.2555

รูปที่ 4 แสดงการเปลี่ยนแปลงของจำนวน Hotspot ในเกาะสุมาตรา ระหว่างวันที่ 1-18 มิถุนายน 2555

รูปที่ 5 แสดงการเปลี่ยนแปลงของปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 10 ไมครอน (PM₁₀) ระหว่างวันที่ 1-19 มิถุนายน 2555

ดัชนีคุณภาพอากาศ (Air Quality Index : AQI)

ดัชนีคุณภาพอากาศ เป็นการรายงานข้อมูลคุณภาพอากาศในรูปแบบที่ง่ายต่อความเข้าใจของประชาชนทั่วไป เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้สาธารณชนได้รับทราบถึงสถานการณ์มลพิษทางอากาศในแต่ละพื้นที่ว่าอยู่ในระดับใด มีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยหรือไม่ ซึ่งดัชนีคุณภาพอากาศเป็นรูปแบบสากลที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในหลายประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย สิงคโปร์ มาเลเซีย และประเทศไทย เป็นต้น

ดัชนีคุณภาพอากาศที่ใช้ในประเทศไทย คำนวณโดยเทียบจากมาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไปของสารมลพิษทางอากาศ 5 ประเภท ได้แก่ ก๊าซโอโซน (O₃) เฉลี่ย 1 ชั่วโมง ก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ (NO₂) เฉลี่ย 1 ชั่วโมง ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ (CO) เฉลี่ย 8 ชั่วโมง ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (SO₂) เฉลี่ย 24 ชั่วโมง และฝุ่นละอองขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน (PM₁₀) เฉลี่ย 24 ชั่วโมง ทั้งนี้ดัชนีคุณภาพอากาศที่คำนวณได้ของสารมลพิษทางอากาศประเภทใดมีค่าสูงสุดจะใช้เป็นดัชนีคุณภาพอากาศของวันนั้น

ดัชนีคุณภาพอากาศของประเทศไทยแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ ตั้งแต่ 0 ถึง	
มากกว่า 300 ซึ่งแต่ละระดับจะใช้สีเป็นสัญลักษณ์เปรียบเทียบกับระดับของ	
ผลกระทบต่อสุขภาพอนามัย (ตารางที่ 1) โดยดัชนีคุณภาพอากาศ 100 จะ	
มีค่าเทียบเท่ามาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป หากดัชนี	
คุณภาพอากาศมีค่าสูงเกินกว่า 100 แสดงว่าค่าความเข้มข้นของมลพิษทาง	
อากาศมีค่าเกินมาตรฐานและคุณภาพอากาศในวันนั้น จะเริ่มมีผลกระทบต่อ	
สุขภาพอนามัยของประชาชน	

ตารางที่ 1 เกณฑ์ของดัชนีคุณภาพอากาศสำหรับประเทศไทย

AQI	ความหมาย	สีที่ใช้	แนวทางการป้องกันผลกระทบ
0-50	คุณภาพดี	ฟ้า	ไม่มีผลกระทบต่อสุขภาพ
51-100	คุณภาพปานกลาง	เขียว	ไม่มีผลกระทบต่อสุขภาพ ผู้ป่วยโรคระบบทางเดินหายใจ ควรหลีกเลี่ยงการออกกำลังกายนอกอาคาร
101-200	มีผลกระทบต่อสุขภาพ	เหลือง	บุคคลทั่วไป โดยเฉพาะเด็กและผู้สูงอายุ ไม่ควรทำกิจกรรมภายนอกอาคารเป็นเวลานาน
201-300	มีผลกระทบต่อสุขภาพมาก	ส้ม	ผู้ป่วยโรคระบบทางเดินหายใจ ควรหลีกเลี่ยงกิจกรรมภายนอกอาคาร
มากกว่า 300	อันตราย	แดง	บุคคลทั่วไป ควรหลีกเลี่ยงการออกกำลังกายนอกอาคาร สำหรับผู้ป่วยโรคระบบทางเดินหายใจ ควรอยู่ในอาคาร

ที่มา : กรมควบคุมมลพิษ